

ПАРАКЛИС НА ПОМИРЕНИЕТО, БЕРЛИН

арх. Надежда ЧЕНГЕЛИЕВА,
арх. Калина ЕРСКА

ИСТОРИЯТА

Историята на църквата е любопитна и напомня приказка. През 1885 г. на Bernauer Strasse е построена старата катедрала, представляваща дълго време духовен храм за жителите на този квартал, непосредствено край центъра на Берлин. Такава тя остава до 1961 г., когато градът е разкъсан на две от строежа на стената, разделяща го на източен и западен, а църквата се оказва буквално единствената сграда, пощадена от събаряне в „мъртвата“, ничия зона между „новите“ два града. От този момент нейният издигащ се над оградните съоръжения силует далеч не представлява символ на помирение, а, напротив, на невъзможността за помирение. Във време, когато обаче страхът и неговото манипулиране са главните инструменти на властта, силата на символите явно представлява заплаха за устоите на тази власт. Официалният повод за разрушаването на църквата през 1985 г. е, че тя нарушава сигурността на преградните съоръжения, като не позволява директен поглед между две наблюдателни кули. Службата за национална сигурност на ГДР „отстранява *обект номер 7* и осигурява изискванията за по-добра видимост“.

Гледката на сриващата се камбанария на Църквата на помирението е показана по целия свят. Федералният канцлер Хелмут Кол се произнася по този повод: *„Този акт е символичен. Разрушаването на църквата ни показва колко дълъг, труден и несигурен път ни предстои, за да преодолеем разделението на Европа и разделението на Германия.“*

Изравняването на църквата със земята най-вече представлява демонстрация на физическата мощ на управляващите. Членовете на енорията са накарани да се почувстват дребни и незначими, напомнено им е колко са безсилни. Но това физическо безсилие те компенсират с волята и духовната си сила. Единствената им алтернатива остава символичният акт. На удара те отговарят с артистична импровизация „Танц на стената“ - така енорията на Помирението изпраща останките от своята църква. По този начин те изразяват своето верую, че „символите имат мълчалива сила, която може да направи невъзможното възможно“.

Няколко години по-късно, през 1989 г., след официалното падане на Берлинската стена може би е рано за историческа равностметка, но едно е сигурно: в 20-ти век човечеството продължава да се занимава със заличаване на своите символи. И колкото по-грижливо се старае да не остави следи след себе си, толкова побезмилостно белезите личат, а срамът пулсира. След падането на Берлинската стена Европа продължава да расте и да се развива, Изток и Запад правят обединени опити да гледат в една посока. Какво означава помирението днес?

